

ת"פ 51272/02/11 - מדינת ישראל נגד קטינים

בית משפט לנוער בבית משפט השלום ברחובות

ת"פ 51272-02-11 מדינת ישראל נ' (קטין)
תיק חיצוני: 1-6442-011

בפני כבוד השופט בן ציון קבלר
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשמים קטינים
וכל הצדדים בת"א בתיק XXX בבית משפט מחוזי בתל אביב (כב' השופט א. בכר)

החלטה

א. פתיח:

בהמשך להחלטתי המפורטת מיום 22/12/22 נאספו התגובות הנדרשות לעניין. אציין כי לא ביקשתי תגובות המייצגים בהליך האזרחי הנזכר לעיל שכן הבקשה הגישה אלי לאחר שעברה את "המסננת" הדיונית שם וכב' השופט בכר הנחה את הצדדים לפנות בבקשת לבית משפט לנוער הרלבנטי.

עוד יודגש כי כב' השופט בכר לא נתן צו לעניין גילוי החומר אלא אישר לצדדים לפנות לבית משפט לנוער על מנת לקבל החומרים הרצויים. טיב ההחלטה והיקפה נותר נתון לבית משפט לנוער וזאת כלשון ההחלטה "...כל חומר שיגיע מבית משפט לנוער ככל שינתן לכך היתר..." (הדגשה לא במקור).

עם זאת קבע מפורשות כב' השופט בכר כי מכיוון שמדובר בדיונים הנערכים בדלתיים סגורות (בבית משפט לנוער), הרי שאלו ישארו בסיווגם ואסור יהא לפרסמם או לעשות בהם שימוש מחוץ לדלתות הדיון בתביעה האזרחית.

ב. רקע בתמצית:

הרקע לתביעה הוא מותו של XXXז"ל (להלן "המנוח"), קטין, בנם של התובעים, בXXXXXX. לאחר שהסתיים משפטם של המואשמים במעשה הגישו הוריו (להלן "התובעים") תביעה אזרחית לבית המשפט המחוזי כנגד (בין היתר) הוריו (להלן "הנתבעים") של מי שנמצא אשם (בסופו של יום) בהריגתו של המנוח וכן כנגד המדינה (איני נכנס בעובי קורת עילות התביעה- איני דן בניזקין כאן אלא רק בנדרש לצורך המתבקש).

כאמור הנחה כב' השופט בכר, בפניו נדונה התביעה את הצדדים לפנות לבית משפט זה על מנת לקבל המסמכים הדרושים להם לצורך ניהול ההליך - מדובר ב"בקשות צולבות" - הן מצד התובעים והן מצד המתגוננים.

ב"כ הנתבעים ציין כי אין משמעות לחסיון על המסמכים היות והקטין כאמור נפטר והחסיון ניתן אך ורק לחי.

ג. המסגרת הנורמטיבית:

הבקשה לעיון מצד מי שאינו צד להליך מוסדרת **בתקנות בתי המשפט ובתי דין לעבודה (עיון בתיקים)**

התשס"ג 2003 (בתקנה 4).

סעיף 4 (א) לתקנה קובע כי "כל אדם רשאי לבקש מבית משפט לעיון בתיק בית משפט (להלן - בקשת עיון) ובלבד שהעיון בו אינו אסור על פי דין" (להלן "התקנות")

הדיונים בבתי משפט לנוער נערכים בדלתיים סגורות - ומכאן באיסור פירסום. הדבר מעוגן הן בסעיף 9 לחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול) התשל"א 1971 והן בחוק בתי משפט [נוסח משולב] התשמ"ד 1984. ראה סעיפים 68 ב (4) וכן סעיף 70 (א) ו(ג) וכן בסעיף 24 (א) (1) (ד) לחוק הנוער (טיפול והשגחה התש"ך 1960).

דרך נוספת לעיון היא מכח חוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א 2001 סעיף 8 ג (1) וסעיפים 8 ו 9 לתוספת השנייה וכן סע' 9 לחוק (להלן "חוק זכויות נפגעי עבירה").

אלא שבעוד שלפי התקנות יכול אדם לבקש כל מסמך ומסמך, הרי שלפי חוק זכויות נפגעי עבירה מוגבל נפגע העבירה (בבחינת מסמכים הקשורים כבר אל תוככי ההליך הפלילי) לקבלת כתב אישום (ראה סעיף 9) וכן הכרעת דין וגזר דין (ראה התוספת השנייה).

יודגש כי גם אז כפוף הדבר לכך כי הדבר אינו אסור לפי דין (לדוגמא סעיף 9 (1)).

באותה כפיפה אציין כי לא מבקשים התובעים (וכמובן לא הנתבעים) המסמכים לפי חוק נפגעי עבירה - שכן אין המדובר במסמכי ההליך המשפטי בו נשפטו הנתבעים (ליתר דיוק בניהם של הנתבעים) באשמת גרימת מותו של בנם של התובעים.

היוצא מכך הוא כי אין לצדדים עניין כנפגעי עבירה בתיקים אותם הם מפגשים, המידע הוא אך ורק לצורך שיפור עמדותיהם (או החלשת עמדות הצד שכנגד, היינו הך) בבירור התביעה האזרחית הנדונה.

ד. תגובות הצדדים הנוגעים:

לפי סעיף 4 (ה) לתקנות העברתי הבקשות לתגובות הצדדים הרלבנטיים. פרקליטות מחוז מרכז ומדור תביעות של משטרת ישראל ששימשו כתובעים בכלל התיקים לגביהם התבקש המידע, עו"ד XXX אשר יצג את בנם של הנתבעים וכן הסנגוריה הציבורית שמטעמה יוצג המנוח.

בסופו של יום הפרקליטות ציינה כי התנגדות להעברת מסמכים מלבד לתסקירים או לחוות דעת פסיכיאטריות, מדור תביעות הצטרף לעמדת הפרקליטות.

עו"ד XXX לא הגיב.

הסנגוריה הציבורית, בתגובה, פטרה עצמה מכל עול. הטענה היא כי בשל היות הצדדים מיוצגים אין היא מתערבת (טענה העומדת בסתירה לכך שגם היכן שמיוצגים צדדים מופיעה הסנגוריה כידידת בית משפט) ולא ניתנה כלל התייחסות לעניין מותו של הקטין וגורלו של החיסיון ובכלל התייחסות לגופו של עניין. באופן כללי צוין כי יש לשקול בזהירות גילוי המסמכים על מנת לצמצם הפגיעה בקטינים.

אדגיש כי הבקשה לא הועברה לתגובות הצדדים המבקשים היות וכאמור הבקשה הגיעה לפי הנחיית בית המשפט המחוזי וכן הטענות לגבי רלבנטיות הדברים נטענו בפניו ובית המשפט לא פסל את הבקשה מעיקרה - דהיינו קיימת רלבנטיות לכאורית למסמכים גם אם אינם נוגעים לאירוע מושא התביעה ישירות.

לבסוף- ביקשתי תגובת שירות מבחן לנוער אשר אכן שלח תגובה ממצה מנומקת היטב ומפורטת ולפיה הוא מתנגד להעברת התסקירים.

ה. דין והחלטה:

תחילה לעניין חסיונו של המנוח. מקריאת הפרוטוקולים שצורפו לבקשה, הרי שלא ניתנה החלטה בטענה זו ובא כח הנתבעים המלומד הפנה לפסק דין "סנש". מתוך הנחה כי הכוונה לבג"ץ 6126/94 גיורא סנש נ' רשות השידור נג (3) 817 (1999), הרי שמדובר שם בהוצאת לשון הרע על המת(ה), וברור כי קיימת לדבר התייחסות ספציפית בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה 1965 (סעיף 5 לחוק זה).

אין כך המקרה בענייננו. החוק כאן אינו קובע (בדומה לחוק דלעיל) החרגה מקבילה או דומה. סעיף 70 (א) קובע כי היכן שמדור בדיון בדלתיים סגורות לא יפורסם ממנו דבר ללא רשות בית המשפט.

עם זאת שני הרציונאלים המרכזיים הקיימים באיסור שמו של קטין אינם מתקיימים - הרצון לשמור על שלומו הגופני והנפשי והשני הרצון לאפשר לקטין לשקם חיו (ראה לעניין זה בש"פ 2794/00 ארבל אלוני נ' מדינת ישראל נד (3) 363 (2000) (להלן: "אלוני").

לא אעמיק מעבר לאמור והדבר הינו בבחינת הערת אגב שכן ממילא קבע כב' השופט בכר כי המסמכים שיועברו יחסו תחת דלתיים סגורות ובהתאם איסור פירסום ויעשה בהם שימוש לצורך ההליך הדיוני המתנהל בפניו בלבד.

ההגנה על קטינים אינה מסתיימת עם סיום ההליך. לא לחינם חריג שבחריגים הוא ליתן אישור פירסום לעבירות שבוצעו בזמן קטינות (ראה עניין אלוני דלעיל) אך היות וכאן יחסה ההליך כאמור תחת כנפי חסינות "המשך" ובשקול המסמכים הניתנים לעיון הרי שלאור הצמצום הנוהגים במקרים אלו ולאור עמדת הפרקליטות כי יש לחסות התסקירים ועמדת הסנגוריה הציבורית כי יש לנקוט משנה זהירות, הרי שניתן אכן להעביר פרוטוקולים של הדיונים המתבקשים למעט תסקירי שירות המבחן שהוגשו בתיקים אלו.

החלטה זו "סימטרית" לשני הצדדים - תסקירים לא יועברו, הן בכדי למנוע פגיעה מיותרת בנתבעים ובתובעים, זאת בשל החוק כי תסקירי שירות מבחן אינם ניתנים לצדדים בבית משפט לנוער וחל עליהם חסיון- ראה סעיף 23 **לחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול התשל"א 1971)**.

מדובר במסמכים שאינם נשמרים והעתק מהם אסור לצילום והעתקה אף לא בידי הצדדים לתיק הפלילי גופו: לא המאשימה ולא הסנגוריה וזאת בשל רגישותם (הן לא לחשוף הנאשם ומשפחתו- היכן שמדובר בקטינים - לעובדות שיפגעו בהם והן לא להביא לניסיונות השפעה או פגיעה בקצין המבחן).

ראה לעניין זה בג"ץ 2754/94 **יצחק לוי נ' שרת העבודה והרווחה פ"ד נ(4) 353**.

נוהג חוקי זה מתבסס ונובע הן ממשמעות סעיף 29 **לתקנות המבחן (שירותי המבחן) התשי"ט- 1959** הקובע חובת סודיות על אדם (לרבות עובד סוציאלי/קצין מבחן), אליו הגיעו ידיעות מתוקף התקנות והכל הכל על מנת לא לפגוע כל פגיעה בעבודת שירות המבחן.

הנה כי כן הליך המשפט הפלילי של קטינים סוגר דלתותיו ואוסר פרסומיו ובלב ההליך, כתיבה בתוך תיבה, מאותרג תסקיר שירות המבחן, ממנו לא יצוטט אף לא בטיעונים שבעל פה או בכתב וכלל, אף לא בגזר הדין.

עוד ניתן להפנות לסעיף 191 **לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב 1982** הקובע למי ניתן למסור תסקיר ובאילו תנאים ויחד עם **תקנה 28 (א) לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד 1974**, ניתן להסיק כי תסקיר נערך אך ורק לצורך ההליך הפלילי ותו לא - ליתר דיוק ההליך במסגרתו הוכן התסקיר, כמו כן מוטל איסור להעביר מידע שהגיע לידי עורך התסקיר, מכח אותה תקנה.

מסכים אני עם עמדת שירות המבחן לפיה מסירת תסקירים תעקוף את האיסורים הקיימים בחוק ותפגע בעבודתם של קציני המבחן הן מול הגורמים המוסרים להם מידע, ביודעם כי זה נועד אך ורק להליך הפלילי והן אל מול מושאי התסקיר- בין אם קטינים בין אם בגירים לשטת שירות המבחן, אשר שיתוף הפעולה הנדרש מהם, יפגע.

אשר על כן, כעמדת הפרקליטות, מדור תביעות ושירות מבחן - התסקירים לא ימסרו לא לעיון ולא להעתקה.

א. סוף דבר:

התובעים מבקשים כאמור מבית המשפט מסמכים הנוגעים למספר תיקים של בנם של הנתבעים אשר התנהלו בבית משפט לנוער ברחובות ולאור האמור ניתן יהא להעמיד לרשותם להעתיקה/לצילום המסמכים לפי הפירוט הבא:

מ.ת XXX- פרוטוקולים וכן בקשת המעצר. ההליך הוא נגזרת של ת"פ XXX והוגשו בו זמנית.

מ.ת XXX- פרוטוקולים וכן בקשת המעצר. ההליך הוא נגזרת של ת"פ XXX והוגשו בו זמנית.

מ.י XXX- פרוטוקול. דיון מעצר ימים הקשור לת"פ XXX

מ.ת XXX- פרוטוקול וכן בקשת המעצר יצוין כי תיק זה הוא נגזרת של ת"פ XXX והם הוגשו בו זמנית.

ת.פ XXX- כתב אישום ופרוטוקולים- יצוין כי התיק צורף ביום 26/6/2012 לת.פ XXX- להליך זה צורפו תיקים נוספים ושם נדון בנם של הנתבעים. תיק זה (XXX) לא התבקש ולכן יימסרו הפרוטוקולים עד למועד הצירוף.

הנתבעים הגישו בקשה לקבלת כל המסמכים בתיק 51272-02-11 - הוא הוא התיק שבכותרת, תיק אשר התנהל כנגד המנוח.

ניתן בזאת אישור להעתיק/לצלם את **כתב האישום וכן את הפרוטוקולים** בתיק - אציין כי ההליך המשפטי בתיק הופסק בשל מותו של הקטין.

המסמכים כאמור יועמדו לרשות הצדדים במזכירות בית המשפט ברחובות.

מזכירות תעביר ההחלטה לצדדים.

כן יועבר העתק לפרקליטות מרכז, למדור תביעות לסנגוריה הארצית ולשירות המבחן.

ניתנה היום, כ"ה טבת תשפ"ג, 18 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.

ניתנה היום, כ"ה טבת תשפ"ג, 18 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.

חתימה